

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (135)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

'Αριθ. Έρωτ. Νούσος IV, 22/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Μαρτ. 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ
 (παλαιότερον όνομα: Κριτερύνισια), Ἐπαρχίας Διαδώνης,
 Νομοῦ Ιωαννίνων
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... Σ. Ταῦρος
 Θέμιος..... ἐπάγγελμα ΑΙΩΝΙΑΣ.....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις ΑΞΕΣΠΟΤΙΚΟΝ... Ιωαννίνων..
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν Ἐξεταζόμενον τόπον.... (4.)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παραστιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον ΜΗΝΟΓΑΟΣ... Αρδρένη.....

 ήλικία... 69..... γραμματικὴ γνώσεις... ἀποφοίτος... Αρματινός
 τόπος κατοικίας ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; 1). Αἱ ὄρμαται μάλισταν χωρίου
 διὰ εποράν.. 2). Αἱ ορματιναί ἀναμνησομένης εποικού
 δια την Βοσκήν πειμνίων.
 'Υπῆρχον αὐται χωρισται ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; Α. Η πέρχον χωριτσαί ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ως ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους")· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ. Εζ. Ιδιο-
 κτητας χωρικούς... Εζ. Εἰς Κοινότηταί μοι.....
- 3) Ο πατήρ διαστηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμούμενης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; α)... Καὶ... τοις... διανέμεται μετατοῦ γραφον
 τὸν παιδίνι του.

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Es importante las ejercicias

- 2) Οι τεχνίται (δηλ. οι βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; *N. eis.*

- γ'. 1) Εις τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοι είργαζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Epp. di Forte. Arpino. Maderno. us. ilopas.

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο τὴν κοινωνική των θέσις ; . . .

enquanto separamos os amigos... é difícil. é caro.

- 3) Ποία ήτο τη ἀμοιβή των; (*εἰς σέδος τη εἰς χρῆμα;*)...**Εἰς σέδος.**

- 4 Ἐχρηστικοποιεῦντο καὶ ἐργάσται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὸ θέρισμα,
τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγτὸν ἢ δι' ὅλου τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ
προήρχοντο οὗτοι· ἡσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν
ἀμοιβὴν ἐλάμψιαν· ἡμερομάσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Apx. 1,50 m. en ríos. T. ½. verde.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ή δοῦλαι; Ἐάν ναί,
ἀπό ποιούς τόπους προτίχοντο; .. *Ανωθεν Χωριά δοῦ*

Дорогие братья! Святые! Святые!

- 6) α) Οι νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπίγγαιναι δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας; ... οὐ γάρ οἱ Κυρῆτες οὐ μάνιοι...

Aijuwon nai ei. Puslar
T... i... e... s... a... l... a... u...

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ως ἐργάται ~~αν. εργ. μην.~~ η ως τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστέζηδες), πραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ.;

Карась Хоринский ю. о. с. в. с. египет.

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργώματος;

*η). Μ.Ε. για μεν... πασιναρον... δέιν... ειγροφρο.
..... Βαλικ.....
..... Β). Μ.Ε. γενική... (καν. βιν.)... ει. δ. γ. η. η. .
..... ωφριωνικες.*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 1.947.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

Αιων. το. 1.93.6. ποι. έπλεύσθη

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ., μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ;

*Σιά... βιωρα. μονοφτερο, Σιά. οργημα.
διγιέρο.*

Παραθέσσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους δύνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατίθεμένου.

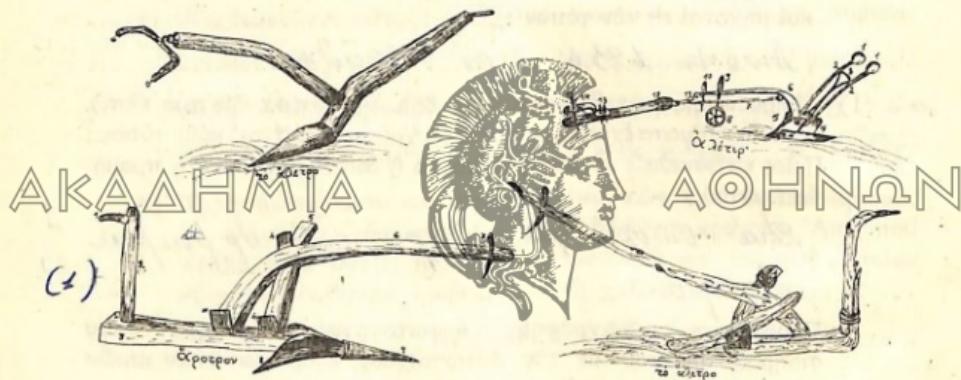
1. *Χειροφόρον. 4. Κάνι. 7. Σιρτης. 10. πινδούνας*
2. 5. *ρουγγότα. 8.*
3. *άγριαρομαδί. 6. Επαδη. 9.*



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1960.

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *τίχι. μεταφρ. ειγροφρο.*

- 4) Μηχανή δεσμάτως τῶν σταχύων (δεματιῶν) οχι !
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ οχι .
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον
- οι... γένηρεια... μοίραι... θεοί
-
-
- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



- (1) 1. Χειρογλ. αβ' .. 6. Ειρήνη .. 11.
2. 7. μισσούντα .. 12.
3. ἀπεργομένη .. 8. διχάζει .. 13.
4. Βρίγα .. 9. Β.ν.λ' .. 14.
5. Ενώσιδη .. 10. 15.

(1) Εάν είναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έάν ύπτάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸῦ ὑπὸ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (Λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑπὸ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

Μόνον... Ξέρε... τύπωσ... (1).....



- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Καρκίνον γρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

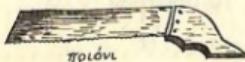
ΑΟΗΝΩΝ



- Ἔ Ητο μολεμενούρων ἐπ. γέγον., τύρα
ἐπ. ειδήρων.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρυάρι, ξυλοφάτι κλπ.).....

.Σ. πριόνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρυάρι, ξυλοφάτι,



- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἴππος, ἵμιόνος, δύος..... *B. ο. εξ... πεντα... ἀγ. ε. εἰδεῖ.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν ;..... *θ. ν. ο. γίνεται.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἡτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *ἡ. το. παι... επ. τα. άργυροις... α. γ. γ. φ.*



Σχεδιάστε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάστε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔχαρτήματα αὐτοῦ. π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάστε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *γ. γ.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
δὸποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάστε
αὐτόν). *λουριά*

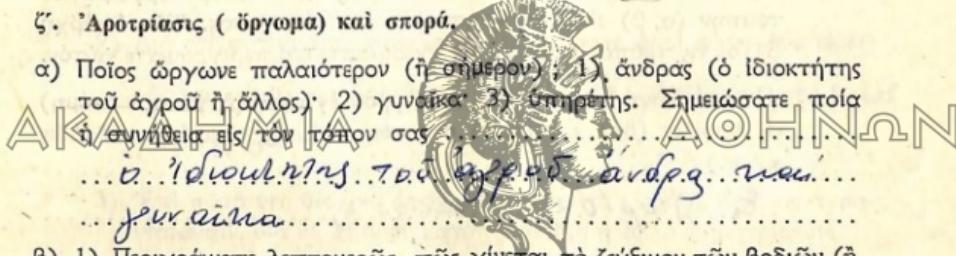
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *έχει.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
.... *πέντε... επτά... οκτώ.*

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.... *Ἄλλο.. παλαιότερον...*



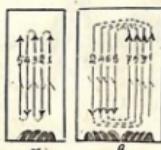
ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὁργωνε παλαιότερον (ἢ στήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ίδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναικα; 3) θητηράτης. Σημεώσατε πτοία συντιθεῖσα εἰς τοὺς πόλους σας



- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... *Συγχρόνως.. το.. δέσιμο
αὐτ. καθικ.. μὲν.. έργον.. εἰσ.. αὐτο.. οὗτο.. το.. γερός
ἀγρο.. ωρῆτε.. ταπεινούντοις.. οὐθ.. Τα.. σινεργα.. τοις αρότρου.*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *Διαβολίων
Ἄλλο.. ἀρνικόν..*
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). *Με.. έχοινι.. ισού.. έχε.. δεδην.. ετα.. μεγαλα..
τα.. δοδική..*

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἔγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ' εύθεταν γραμμήν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- ν. παραπομόνευρον... πολλ' εἰς οὐδεῖς τους γραμμάτους. (α)*
- τ. Ενήρων... πολλ. εἰς εργαζομένων... β.)*
- ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
-



Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιὸν ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτὸν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σταυροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές τῆς σποριές, ντάσιες, σίσιστες, μεθόραδες κ.λ.π.);
- Εἰς λωρίδας, λωρίδες.*
-

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

μὲ αὐλακιάν.

- 6) Ποὺ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀροτρον;
- Μόνον μὲ τὸ ἀροτρόν.*
-

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εῖδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.
- Μὲ τὸ υνί... γαρθένως, πλαγίως.*
-

Εἰς ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ... Σέ... φύρ. αβοσίλο... ναι... ὥσπερ! α...

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

εἰς... μέν... τα... ωριμά... ναι... εἰδεῖσσα... δργορά...
ναι... ωριμά... αναστά... τού... ουλιόρεα... Σικελία...
εἰ... την... ἀροτρούλον... δργομάτα... διάθασμα...
αναστά... την... μαρτιν... εἰς... την... πούνα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Αποστήσοτε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τρια... δργομάτα... αναστά... μαρτιν... εἰς
ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σταύρῳ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

... Αγρ. αραιων. διε... εἰρα... ἔτος...

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; ... εἰς... λα... μεριμά... 6.Πασ... τίκια... εἰς...
εἰς... δύμα... ναι... υπαδινό... δύο... ναι... γρία... δργομάτα.

- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν π.χ. τὸ δισάκινο εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

... Το... δι... σάκινο...

- β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (δργωματα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλείψης
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆναι εἰς τὸ ἐν ἄκρων
τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

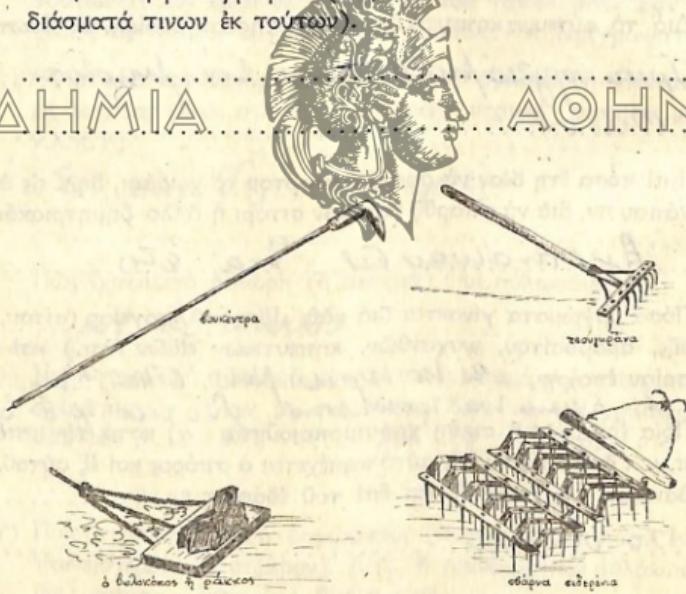
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα);

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα,
τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὧν ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφή ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἡ φωτογραφία. (Πάραστιθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

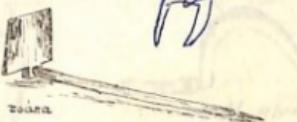
ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... οι παραπάνω τείνουν τοις σημείοις



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ως καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

..... οι δύο βοηθοί μετ' οἵνογραφίαις.

- 7) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

..... Τα γεωγραφικά μας γράμματα ήταν γεωγραφικά επονοματολογία της γης. Η γη ήταν μια μαρτιά.

- 8) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζῴων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... Μόνη μια γραφή της γης μας παρέμεινε.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγγίες) καὶ ἄλλως.

..... Καλαί μαραβίς... εξερεύνησες... παραπομπές...

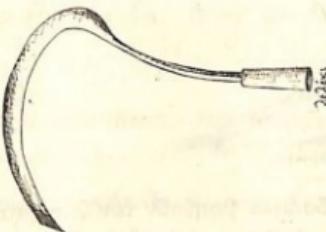
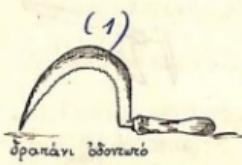
B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Εργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μέ δρεπάνις... ὁδοταῦ (1)



'Εὰν ησαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε' ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 2) Μέ δρεπάναν ἢ μὲ ποιὰ ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)... Μ.Σ. Η.δ. 66.α



- 3) 'Η λεπτὸς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο δύμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
... ἀδρυτικὴν...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
... εἰς βύζου... μὲ... ἀποτέρω... (ποσσόβιο)...
... δ. 61.0.γν.0.48... 6ηγγελό... εἰδήση... Κά.Ε.Ε.ε....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Καὶ ἐργάζεται δρεπάνια γένους*.....
τοιαφυγανταίται.....
- 6) Ὅτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπριών (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῴων (τῆς ρόβης κλπ.)*δχι.....*
-

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.*οι. 15. μν.....σικαλις. της.....γ.δε.*
-

- 2) Οἱ στάχνες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).



- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλα πρόσωπα (γυναικεῖς ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχνῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

*Οι... ιδιοι... αι... θερισται... αποθεται... εποι...
την... εδαφον.*

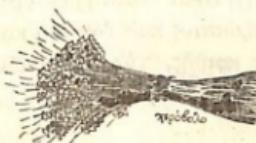
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχνῶν εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλαι. ομιοδ... ωρασ. ποι... αι... ποι... ποι... ποι... ποι...

.....

.....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές . . . *Χειρόβολα* . . .



γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; "Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι τίρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποῖον ; . . .

? Άνδρες γαί γυναικες . . .

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἡμεροκόπιον (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἡ ~~αμαίθη~~ εἰς χρῆματα εἴδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ φαγητοῦ ; (Παραθέστε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν) . . .

*Η ἡμεραβία γινεται μετοιχία των γενηγενών
... σα... αγγειο... βούλαιο* . . .

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μή πονῇ ἢ μέσῃ των) ; . . .

ούδεν έφερον . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

.....
.....
.....
.....
.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά . . . ?Ε.ΤΡΑΓΟΥΔΟΥΣΣΑΝ

- 6) Ποὺ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουσε εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ φάθαν, τὴν δποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς, διποὺ μιτάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

8. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....
.....
.....
.....

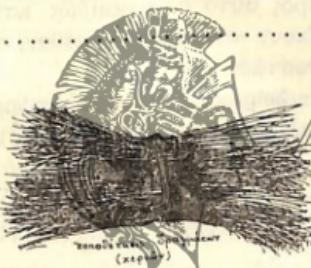
2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες , ἀγκαλίες ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία , μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους , π.χ. βροῦλα , σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.....τα... ἑδενε... ὁ... ἐβιονερος... αδεριανης...
.....εζ... δεριστικα... ελαιωρωνιδης... με...
.....εχ.οικια... πολα.βινη.α.ε.ρινα... ειν. δουρ-
.....γ. μη... ποι... δι. παρ.ειν.ο... (εχηρο.).....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΘΗΝΩΝ



3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....

.....λιν.αινηρο.μέροντα... εζ... μιηρο.ο... α.μινηρ.ο.
.....ρ... ειν.ο... ?ο... δε.μιανα... δη.γειδ.ο...
.....μιχρι... σ.ν.ο... φρεσια... ε.ε. ποιαδε μηρος
.....Τ.ο.δ... Χ.αραγριαδ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά η τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η πολιορκία της Λασιθίου ήρχισεν εφώ
τοῦ 1920, γενέτειν δέ η βιωρά πολε^τ
τον μήνα Μαΐου

- 2) Πῶς έγίνετο (ή γίνεται) η ἔξογωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η
φωτογραφίαν.

Η ἔξογωγή γενέτειν μήνι βιωρίδην

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΓΛΩΣΣΟΥ
- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζῷων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξύρινχότα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκορ); Ήσαν
ναι, περιγράψατε πῶς έγινετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα η
κοπή, η ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.....

α) τε... σανόν

εγ... ἀγριοχορτα... εντομο... αιτών πολο^τ
το... ανοίγει

- 2) Πότε ἔθεριζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Εσθητή το... μη... μήνι... μάιον... μήδρεπαν
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποια ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ζηταρ. 68. 70. 5. Χώραν... εσ' ων. Ηδη
ιψηλή... πράγμα... το... δε... σύμβολο... με... δέμαρκα
ανα. 6. Λε... Ιδία... Χώραν.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἡ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Η. μεταφορά... ἐργάζο... εἰς... αὐλήν...
ανα. 6. ... 7. 6. Χωράφι... 6. 6. οὐτινόν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν: "Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως",

Ε?... δεμάτια... ὥρα... λα... δέμαρκα... πεζ...
... Τοξί... μαρ... δεμάτιο.

- 3) "Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο πολαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Παίρνετε... εἰς τό... ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ καστασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐργάζοτε... εντυμεμένον... αγράνιον... ηγε...
ούνινόν.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποιάν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

.....
.....

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΗΣ

- 8) Πῶς επισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὃπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων).

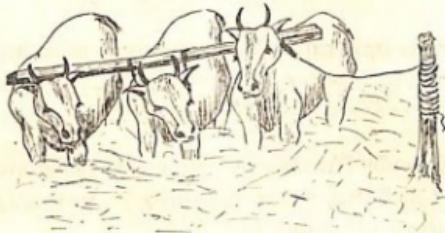
.....
.....

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὃπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύών πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
Η. γοωοδέ!η.εζ...ται...δεριοιν..γ!ρω.ει...
.ει.εζ...ει.ει...ται...ται...ται...ται...ται...ται...



- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ δύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στιγμεός, στρουλούρας, δουκανη, βουκάνη κλ.). απὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτώνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τὰ τέλη τὰς ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

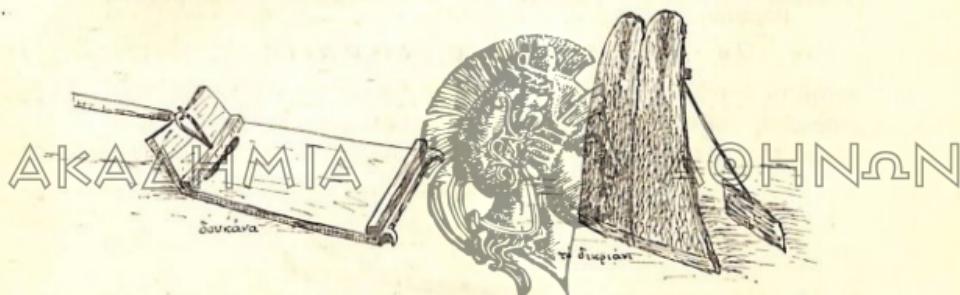
ινς ἀντιφέρω... φεν.νων... μὲ... ἴωωοι...
...ται...ει...ται...

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδέμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἑκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἡ ἴχνογραφήματα).....

.Ταὶ Ιῆναι. αὐτοὶ γέρονται. εἰνέσθε μητέρα. εἴ τε περιποιήσῃσι. δια. προνοία. νο. διαστάσην. διαγραφήσει. θηλεῖς. αὐτοὶ τον. Εαυτούς. Επιπλέον. Επιπλέον. Επιπλέον.

- γ) Ποῦ διὰ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔχαρταται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔχευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῆς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἡ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίστης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἡ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Οχι.....

- δ) Άπο ποίαν ώραν τής ήμέρας άρχιζει ό άλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

.....
.....
.....
.....
.....

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα λεία εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ἔγλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



δουκράνιον μεταβολή

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;

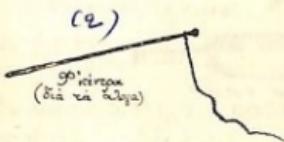
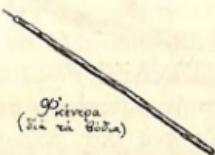
.....
.....
.....

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνύβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὔτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτῆν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

.....
.....
.....
.....
.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἔργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

Μία... ἑως... δύο... ἡρωίζει.



- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς ή ἴδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσαμπάνιδες, καλούμενοι ἀλωνιφράσιοι καὶ ἀγωγίστες), οἱ ὅποιαι εἶχον θροισταί τὰ ἄλογα καὶ ἀνελαυβανοῦ τὸν ἀλωνισμὸν . . .

ὁ... ἴδιος... ὁ... γεωργός...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλειον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα οὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

μεσούρο... φύτα... οιδερεία... με... χοιρί... (λεζα...
μέντα... σάρτα.) . . .

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;

ὁ κόπανος... ἵτο... ησιούμηνος... φύτο... ἐγαρρίνος
καρπούμηνο... μερισμον... έτος... μείρον . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακά ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

A small, dark, irregular bottle or vessel, possibly made of glass or ceramic, with a wide mouth and a narrow neck. It appears to be a fragment of a larger object.

A curved, segmented, light-colored object, possibly a piece of wood or a root.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἦ· καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Two tūn fegūn tis oinjerais nos
Gwaris uwo Gugwūn, allz o. Bondai

- 21) Ποῦ ἐτοπιθετοῦντο (ἔξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ὅπ' εύθείας ἐπὶ τοῦ ἑδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτό-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτουντες σχεδιαγράφηματα ἢ φωτογραφίας) Άω! Είσθιε
εἰδούσας τοῦ περιβήγαντος αὐτῷ γενετικοῦ εἶναι
Χιρεμοῦ Τοῦ παραστατικοῦ... (Οὗτος τὸς οἰκεῖος)
Σ. Κ. Ζ. Ζ. Α. Α. Χ. Υ. Ο. Σ. Ε. Λ. Ρ. Σ. Ι. Μ. Ο. Ε. Σ. Π. Σ. Η.
Πλευραίς αχυρωνικών ποιεῖται κατασκευή

- 22) Κατά τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἔτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποια ;
Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωαιοτικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταξιοδότης κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τοόπον λειτουργίας αυτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἑτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἴτωλίᾳ : λειώμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Me too. Sir, you are very welcome.



‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπό τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.....Εἰ... ξιρια.....εργαζεται.....

- 2) Μὲ ποῖον ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Κα!.. ὥρος... με... τέ... σιγαρί! (σχέδιον μεταλλίου)
νέαρα... με... τέ... φυλαρί.....



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικαί· εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

.....Ανδρος... ποσι... γεν στατι.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπό τὸν κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὃστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

.....Πεζοκα... εινικα... για... για... κυριοντα
.....με... το... μοναδικα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; ('Εν

Κρήτη: ξεβαθιούλισμα καὶ καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
τίζεται τοῦτο*δχι*.....

.....

.....

.....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

.....*μέ. λο. μο. εινι. φρι. οὔγρος. ωρ. πλ. αινο-*
μιανην. δοῦν. δια. εγρι. ι. δρο. μ. η. νε. ο. γ. γ. η. ει. τα. ο

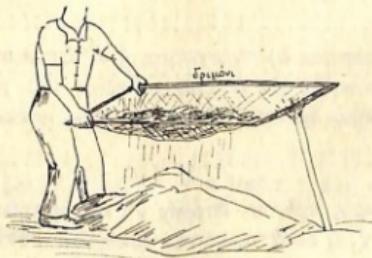
.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



νων μὲ δπάς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

.....

.....

.....

.....

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

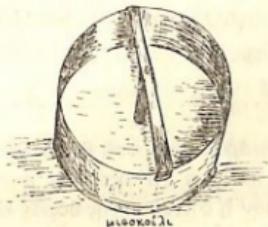
- 8) "Α λ λ α ἔ θι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.
-
-
-
-

γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὄλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ὄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Θέμοιν... ἔναρτε... ὁ Ἀγροφύλακας... τοι.

Θ... γροφία... ἔργαροτο... μετατο... μεταφρ... πολυτο
... (πικραδο)... Η... μεσάνη... διτα... μεταφραστο



2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο είς εἶδος είς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀσωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΩΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἡ φωτογραφίας αὐτῶν)

....Τ.θ... μ.α.μα.α.δ.ο.β.ι. μ.ο.

....τ.α... Αγροφύλακα.τ.ι.μ.ο.

.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (είς ποῖα δοχεῖα) ἢ είς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἕκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ει. νε... 6.10.11. 6.ε... f.υ.λ.α. μ.ε.γ.ο.λ.α. τ.ι.κ.υ.λ.α
... Δε.γ.ρ.ε.μ.α... Α.μ.μ.α.ρ.ο.λ.α.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρωνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ είς τὸν ἄγρον καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσίς εἰς τὴν ὑπαίθρον; 1)...*Εἰς τὸν οὐρανόν*.....
.....*ειρηνής*.....2)...*Ἐντὸν τὸν οὐρανόν*.....

- 5) Πῶς ἔγινετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;

.....

.....

.....

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

οχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτῆς; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται. πρὸς προῖσαν σκωπόδην καὶ εἴπι πόσσον χρωμόν; . . .



Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'.1) Κατά ποιάς ήμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμματική φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίτες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουλίου), ἐσπέρας τῆς 31 Αὔγουστου κλπ.)
...Τὶς ἀναμμικής.....

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποιὸν μέρος ;
Την Κυριακήν τό βράδυ οὐρανού 8^η
Εις την Κυριακήν της Πρωστίν.

- β') 1) Ποιοί άνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; .
Λευκόθωρος ταΐ... παιδιά'

.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
 Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιὸν μέρος ; .
Οἱ... νέοι... εγκλήζονται... τοι... γῆρα... οἴνος... ροστι.
Μαλούκουντα... τοι... Χρυσούς...

3) Πῶς γίνεται η συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΗ ΤΕΧΝΩΝ

- γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰ κάθε πυράν ;
 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξέρκια, ἄσματα, κρότοι, θύρυβος.
 Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

... Oi... 'n bëd uperis... foscaraide... xoperion
... j. q. w. ... a. w. o. ... m. y. u. l. i. a. ... T. p. a. y. o. v. d. i. n. g.
... S. c. a. p. e. s. ... y. o. y. o. v. d. i. a., ... j. e. l. r. a. m. ... D. o. p. u. b. y
... a. w. o. s. ... L. i. ... w. e. y. a. j. p. u. l. a. ... R. a. l. T. i. a. c. l. e. n. a



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ